

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kovács Mátyás – ismerve szerénységét – amatőr festőnek (fafaragónak) vallja magát. Ha az amatőr és a professzionális művészt az különbözteti meg egymástól, hogy abból él, akkor vélekedésével egyet kell értenünk. Ha viszont a művek minősége a szempont, akkor már nem.

Kovács Mátyás az az ember, aki örökké mozgásban van. Az igénybe vett tér koronként változik. Néha a sámlin ülve küzd az anyaggal, amelynek ihletett ismerője lett. Máskor egy nemzeti parkot is átfog tekintete. A fafaragás során a fafajra jellemző tulajdonságokat ismerte fel. S rájött, hogy a különböző formájú és méretű kései a megmunkálásban mennyire hasznos szerepet töltenek be.

Megtapasztalta az anyag jellegzetességéből adódóan a forma és a lépték kapcsolatát. Amikor ennek a tudásnak gazdájává vált, akkor kétféle aktivitás jellemezte. Hol a témához kereste meg a megmunkálási anyagot, hol a fa milyensége alapján választotta meg a formákat. Ennek során eljutott a cizelláltságig. Szinte kihívást érzett a részletek sikeres megjelenítésében. Ehhez kapott segítséget erdészeti tanulmányai során.

A lassan növényő fák érelik a töménységet, míg a rövid idő alatt szárba szökkenők puha mivoltukkal az üzenet jellegű tárgyak megjelenítését szolgálják. A mesterségéből származó ismeretek birtokában és tudatában elérte a megnyugvás állapotát. Ekkor váltott! És elővette az örökölt festő-készletet. Próbálta a karakterisztikus gondolat-közlést elérni. Azt remélte, hogy a színkompozíciók nagyobb változatosság bemutatására hivatottak. A napi teendők kibillentették ebből az alkotási formából. Vette a begyakoroltat a faragást, hiszen az türelmesebben várta, mint a festővászon. Ebben rejlett egy alig bizonyítható szakmai elhivatottságból eredő készletelés, valójában az, hogy a munkatársaknak megmutassa elszántságát. A magabiztosság mellett előjött a festés iránti vágya is, ezért vette a nagy felületet gyorsan megtöltő temperázást, hiszen a benedvesített felületen meghúzott néhány vonal már képes kifejezni egy-egy gondolatot. Vagyis a művészeti szándékot kifejező alkotás rövidebb idő alatt megvalósult, mint az egyre igényesebb munkát követelő faragás.

Kovács Mátyásnak a kivájt fa jellemezte az ökológiai környezetet, amely optimális esetben az évgyűrűk azonos növekedését eredményezte. Ahol ez karakterisztikus színben jelent meg, ott mindig törekedett a formába, a mondanivalóba beilleszteni.

A fafaragás megadta a lehetőséget, hogy szinte állandóan alkotson. Jó időben a szekerce csattogása hívta műhelyébe, zord időben a kályha mellett alakította kedvenc témáit. Itt is az emberi érzelmek tárháza ismerhető fel. A figurák egymásra utaltsága az ő optimizmusát és humánus érzéseit tükrözi. Mondhatnánk, ez a KOMA nem irigy természetű és alkalmatlan gyűlölet-keltésre, vagyis nem lesz belőle szenátor. Viszont lett belőle művész ember. S rájött, hogy szépek, szépek a faragás adta figurái, de azokkal nem képes meghökkenteni a környezetét.

A természetben élő ember szinte az örökkévalóságnak a hirdetője. Azt is mondhatnánk, hogy statikus szemléletű. Ezért kényszerül a változás lehetőségének bizonyítására. Ennek lett eredménye, hogy ismét beült az iskolapadba. Persze már nem középiskolás fokon tette amit tett. Doktor lett! Ezzel a környezet törvényszerűségeit még pontosabban vizsgálta. Aztán annyira belemélyedt, hogy kiszakadt belőle, és az összefüggéseket, az elvontságot, a szabálytalanságban is fellelhető törvényszerűségeket egyszerre kívánta megjeleníteni.

Váltás formálódott, paradigmaváltás, de ez csak a kifejezés módjában jelent meg. Továbbra is ugyanazokat az üzeneteket sugározta: „Nélkületek soha”.

A mi művészünk szereti a csendet, hisz' sokszor ült le „méla lesben”: S ezt elfogadta a szűken vett környezete is. Ugyanakkor sportolási formái a „vagy a banda, vagy a csorda” formával jellemezhetők. A síelés, a vitorlázás, a hegymászás számára a társadalmi létben történő megmártózkodás. Megtalálható benne az együvé tartozás, de megjelenik a viszonylagosság, vagyis „helyem a közegben”. Ekkor a belesimuló viselkedés jellemzi. Komponálása során az egymásra figyelésből építkezik és munkáját a forma és a szín harmóniája jellemzi.

Mátyás régebben sokat dolgozott műteremben is, de az utóbbi öt évben – éppen a Nagybányai Művésztelep hatásaként – inkább a plein air (a szabadban való festés) jellemzi. A plein air viszont kedvez az alla prima (az egy ülésre történő) festőmodornak, ami szintén a művész utóbbi éveinek sajátja.

Kovács Mátyás képeiből – a képzettségéből is adódóan – a természeti tájak iránti szeretet és tisztelet árad. Témái rendkívül változatosak – mint ahogy a természet is az – a növényektől a természeti tájakon át a barlangokig. 36 évi hivatásos természetvédelemi tevékenységéből következően többségében a nemzeti parkok és a védett területek gazdag és értékes tájai készítetik alkotásra. Igen szorgalmas, erősen érzelmeitől vezérelt, dinamikusan festő művész, aki sajátos színvilágot és technikát alkalmaz. Sok kortársához hasonlóan ő sem mindig ecsettel, hanem festőkéssel alkot. Képein a különleges természeti tájak bája, sokrétűsége, harmóniája és ellentmondásai, a színek sokasága, néha keménysége jelenik meg, egyre finomodó technikai ábrázolásban.

Kiállított olajfestményeit ez ideig művésztársaival együtt Igalon, Tökölön és Somogyváron, önálló kiállításait Dobogókőn, Aggteleken, Pusztaszeren, Budapesten pedig a Zöld Galériában és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tekinthették meg. Az elmúlt években Gödöllőn az Erzsébet Királyné Galériában, Németországban volt önálló kiállítása, az Újpesten rendezett sikeres kiállításán pedig több mint 50 új tájképét állította ki.

Az elkövetkező időben minden bizonnyal még sok-sok képpel fogja rokonait, barátait, munkatársait és minden érdeklődőt meggyönyörködtetni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Önök eljöttek egy festőművész kiállítására, ahol szinte alig hallottak a vásznon, a lemezen megjelenő témákról, a technikáról, a festékbe zárt világról, és még kevesebbet a jövőre utaló magatartásról. Erre nem vállalkoztam, mert a jelenlévő műértő közönséggel nem kívánok vitába elegyedni, hiszen mindannyian szívük melegével támogatják Kovács Mátyás művészetét. Ezt tette jelen kiállítás szakértője, név szerint Brassai Gabriella festőművész, akinek kitűnő ízlését dicséri a válogatás eredménye.

Isten éltesse sokáig Mesterünket alkotó kedvében. Hálás közönségének kívánjuk, hogy „soha rosszabb” alkotásokkal ne kelljen találkoznia.

(Ligetvári Ferenc professzor megnyitó beszéde elhangzott az esztergomi Duna Múzeumban rendezett Kovács Mátyás kiállítás megnyitóján, 2017. február 10-én.)

